

QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET DEELPLAN 3

Greenpark Aalsmeer

21 JANUARI 2016

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018

5200 BA 's-Hertogenbosch

Nederland

+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Contactpersonen

JASPER OSTERTHUN

asper.osterthun@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018

5200 BA 's-

Hertogenbosch

Nederland

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Methode	6
1.3 Leeswijzer	6
2 OMSCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP	7
3 FLORA- EN FAUNAWET	8
3.1 Onderzoeken in het verleden	8
3.2 Aanwezigheid beschermde soorten	8
3.3 Effectbeoordeling	9
3.4 Toetsing	10
4 VERVOLGSTAPPEN EN CONCLUSIE	11
5 BRONNEN	13
BIJLAGE 1 FLORA- EN FAUNAWET	14
BIJLAGE 2 FOTO-IMPRESSIE	19

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling B.V. heeft het voornemen een parkeerplaats te realiseren in deelplan 3 van Green Park Aalsmeer te Aalsmeer. In 2008 is er in Green Park Aalsmeer, Deelplan 3, een compensatiegebied ingericht voor de rugstreeppad en de kleine modderkruiper. Ten westen van dit compensatiegebied is het plan een parkeerterrein te realiseren. Om negatieve effecten op eventueel voorkomende beschermde soorten (en noodzaak ontheffing Ff-wet) te bepalen is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren.

1.2 Methode

In een bureauonderzoek, voorafgaand aan het veldbezoek, is aandacht besteed aan de aanwezige natuurwaarden en het wettelijk kader van de Ff-wet. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare bronnen zoals:

- Reeds uitgevoerde onderzoeken.
- Interactieve atlassen en kaarten van de Provincie Noord-Holland.
- RAVON, www.ravon.nl. Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.
- Libellennet. www.libellennet.nl. Verspreidingsgegevens van libellen.
- Soortenstandaard (mijnrvo.nl).
- Atlas Noord-Hollandse zoogdieren (2014). Verspreidingsgegevens van zoogdieren.
- Atlas Noord-Hollandse flora (2014). Verspreidingsgegevens van flora.

Het oriënterend veldbezoek is uitgevoerd op 12 januari 2016 door de heer J. Osterthun, ecooloog van ARCADIS, en had het karakter van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. De temperatuur was 7°C en de omstandigheden bewolkt en droog met een windkracht van 2 tot 3 Bft.

Tijdens deze habitatgeschiktheidsbeoordeling is voor alle relevante soortgroepen een beoordeling gedaan van de functie van het plangebied als leefgebied of verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen doelgerichte soorteninventarisaties uitgevoerd. Waarnemingen van beschermde soorten zijn wel genoteerd.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk zijn de resultaten van het oriënterend veldbezoek opgenomen, aansluitend vindt de effectbeoordeling en toetsing aan de Ff-wet plaats. In hoofdstuk 3 zijn vervolgens de te nemen vervolgstappen en de conclusie van het onderzoek opgenomen.

In bijlage 1 is het wettelijk kader van de Ff-wet opgenomen. In bijlage 2 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

2 OMSCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP

Het plangebied ligt ten noordwesten van de Middenweg in Aalsmeer en bestaat uit verkavelde weilanden omgeven en verdeeld door een netwerk van watergangen (zie kaart in figuur 1). Ten noorden van het plangebied zijn woningen te vinden. Ten oosten van het plangebied is in het verleden ter compensatie van de aanleg van het Greenpark Aalsmeer een gebied ingericht voor de rugstreeppad. Ten westen zijn parkeerplaatsen te vinden met daar achter het Seringenpark.

Figuur 1. Plangebied: rode lijn, compensatiegebied rugstreeppad: groene lijn (bron: Google Maps).

Voor de realisatie van de parkeerplaats dient het gebied bouwrijp gemaakt te worden door watergangen te dempen en het verwijderen van de bovenlaag van het weiland.

In bijlage 2 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

3 FLORA- EN FAUNAWET

3.1 Onderzoeken in het verleden

Binnen het plangebied en de omgeving waarbinnen het Greenpark Aalsmeer wordt gerealiseerd zijn in het verleden verschillende flora- en faunaonderzoeken uitgevoerd. Deze vormen een basis voor deze quickscan flora en fauna.

Door Adviesbureau Mertens (2005) is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd naar matig en strikt beschermde soorten. De volgende beschermde soorten (tabel 2 en 3-soorten, zie bijlage 1) zijn in het gebied waargenomen: vleermuizen, rugstreeppad, kleine modderkruiper. Alleen voor de rugstreeppad en de kleine modderkruiper vormt het plangebied essentieel leefgebied. Tijdens het onderzoek is de ringslang niet aangetroffen maar de aanwezigheid van deze soort kan binnen het plangebied niet uitgesloten worden. De situatie is na 2005 onveranderd gebleven waardoor aangenomen wordt dat de genoemde soorten nu ook nog in het gebied voorkomen.

Arcadis (2014) heeft onderzocht of binnen het betreffende plangebied winterverblijfplaatsen van de rugstreeppad aanwezig zijn. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het plangebied geen overwinteringsverblijfplaatsen van de rugstreeppad kent. Daarnaast heeft Arcadis (2015) voor het dempen van de sloot vissen weg gevangen. Eén van deze sloten ligt ter hoogte van Middenweg 5 en stond in verbinding met de watergangen van het plangebied. Qua beschermde soorten is alleen de kleine modderkruiper aangetroffen. Hierdoor kan worden aangenomen dat het plangebied essentieel leefgebied vormt van de kleine modderkruiper en de aanwezigheid van de bittervoorn wordt daarom uitgesloten.

3.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In onderstaande tabel wordt weergegeven welke beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig of te verwachten zijn. Deze beoordeling is uitgevoerd op basis van het oriënterend veldbezoek en bureauonderzoek. Dit is gericht op alle soortengroepen: zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden en vaatplanten.

Tabel 1: Effectbeoordeling op basis van resultaten oriënterend veldbezoek.

	Gewone dwergvleermuis	Laatvlieger	Meervleermuis	Watervleermuis	Rugstreeppad	Ringslang	Kleine modderkruip	Algemene broedvogels	Algemeen voorkomende zoogdieren	Mogelijk conflict ingreep
Ruimtelijke ingreep										
Sloten dempen			L	L	L	L	L	O	O	X
Grasland bouwrijp maken	L	L	O	O	L	L		O	O	
Soortgericht onderzoek noodzakelijk										

Legenda	
Mogelijk conflict ingreep	
Conflict ingreep	
Soort waargenomen	W
Soort te verwachten	O
Verblijfsfunctie aanwezig	V
Leefgebied	L
Groeiplaats aanwezig	G
Conclusie	X

Mogelijk bieden de watergangen binnen het plangebied essentieel foerageergebied van watergebonden vleermuizen, zoals meervleermuis en watervleermuis. Maar ook gewone dwergvleermuis jaagt nabij het water. Daarnaast is het mogelijk dat het weiland functioneert als foerageergebied van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Zowel de weilanden als de sloten vormen potentieel leefgebied van de rugstreeppad. Uit onderzoek is het voorkomen van de rugstreeppad met zekerheid vastgesteld (Mertens, 2006). Sinds oktober 2015 ligt binnen het plangebied steenafval (zie bijlage 2 foto 6), die in de winter 2015/2016 mogelijk door de ringslang en de rugstreeppad in gebruik is als winterverblijfplaats, aangezien er vermoedelijk vorstvrij ruimtes aanwezig zijn die gebruikt kunnen worden. De aanwezigheid van de kleine modderkruiper is met zekerheid vastgesteld (Arcadis, 2015). De weilanden kunnen broedplaatsen bieden voor weidevogels. De rietkagen bij de oever van de watergangen vormen geschikte broedplaatsen voor watervogels.

Behalve deze zwaarder beschermde soorten, is mogelijk sprake van negatieve effecten op algemeen voorkomende grondgebonden soorten zoogdieren en amfibieën (Tabel 1 Ff-wet) en op algemene broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten).

3.3 Effectbeoordeling

Ten aanzien van soorten beschermd in het kader van de Ff-wet, zijn effecten te verwachten bij de realisatie van de parkeerplaats:

- Door de aanleg van de parkeerplaats raakt de compensatiegebied dat ingericht is voor de rugstreeppad geïsoleerd, waardoor uitwisseling van deze soort met het buitengebied bemoeilijkt wordt.
- Het dempen van de sloten leidt mogelijk tot het doden en verwonden van de rugstreeppad, ringslang en kleine modderkruiper. Daarnaast verdwijnt mogelijk het leefgebied van voorgenoemde soorten.
- Broedsels en legsels van water- en weidevogels worden bij de werkzaamheden mogelijk vernield.
- Het verwijderen van het steenafval gedurende de winterperiode (oktober t/m maart) leidt mogelijk tot het doden en verwonden van overwinterende rugstreeppadden en ringslangen.
- Mogelijk verdwijnt de realisatie van de parkeerplaats foerageergebied van vleermuizen. De omgeving kent echter voldoende alternatief foerageergebied. Hierdoor kan worden uitgesloten dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt.
- De werkzaamheden leiden mogelijk tot het doden en verwonden van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. Daarnaast verdwijnen mogelijk leefgebied en verblijfplaatsen als gevolg van het dempen van de sloten en het verdwijnen van het weiland.

3.4 Toetsing

Op grond van de hiervoor beschreven effecten, vindt mogelijk overtreding plaats van de verbodsartikelen van de Ff-wet.

Als gevolg van negatieve effecten door de werkzaamheden, vindt mogelijk nog overtreding van de verbodsbepalingen 9, 11 en 12 plaats, zie onderstaande tabel.

Tabel 2: Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

Soort (beschermingscategorie)	Art 9	Art 11	Art 12
Broedvogels: algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats	X	X	X
Tabel 3: vleermuizen	X	X	
Tabel 3: rugstreeppad	X	X	
Tabel 3: ringslang	X	X	
Tabel 2: kleine modderkruiper	X	X	X
Tabel 1: algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	X	X	X

VERKLARING VERBODSBEPALINGEN:

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Voor algemeen voorkomende soorten van Tabel 1 geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Mogelijke effecten op enkele exemplaren heeft geen invloed op de populatie. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Er dient echter wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (zie Bijlage 1, Zorgplicht).

Voor soorten van Tabel 2 hoeft bij ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing aangevraagd te worden wanneer gebruik wordt gemaakt van een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Dit geldt voor de kleine modderkruiper die (mogelijk) in het plangebied voorkomt.

Voor de Tabel 3-soorten en broedvogels met jaarrond beschermde nesten dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om effecten als gevolg van de werkzaamheden te beperken en te voorkomen. Als effecten niet geheel kunnen worden voorkomen, dient daarnaast voor deze soorten een ontheffing te worden aangevraagd. Dit geldt voor vleermuizen, rugstreeppad en ringslang.

Voor het verstoren van algemene broedende vogels is geen ontheffing mogelijk, mitigerende maatregelen zijn verplicht. De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden om effecten op broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van weersomstandigheden verschuiven.

4 VERVOLGSTAPPEN EN CONCLUSIE

Vervolgstappen

De voorgenomen werkzaamheden hebben (mogelijk) negatieve gevolgen voor (zwaar) beschermde diersoorten. In het kader van de Ff-wet zijn de volgende vervolgstappen noodzakelijk voor een volledige effectbeoordeling en toetsing van de voorgenomen werkzaamheden:

- In verband met de aanwezigheid van de kleine modderkruiper, rugstreeppad en mogelijk ringslang dient voor de werkzaamheden (dempen van sloten, weghalen steenafval en bouwrijp maken weiland) een werkprotocol opgesteld te worden.
- Om negatieve effecten te voorkomen dienen de onderstaande mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden.
- Om een bevestiging te krijgen van bevoegd gezag dat onderstaande maatregelen voldoende zijn, kan een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd worden. De eis die het bevoegd gezag echter (over het algemeen) oplegt is dat er soortenonderzoek uitgevoerd dient te zijn.

Mitigatie

De volgende mitigerende maatregelen moeten worden uitgevoerd:

Rugstreeppad

- Er vinden geen activiteiten plaats binnen het aangrenzende compensatiegebied van de rugstreeppad, zoals de opslag van materiaal of materieel.
- Er vindt onderhoud plaats in het compensatiegebied zodat deze weer optimaal geschikt is voor de rugstreeppad (zie het bijschrift bij de foto's in bijlage 2).
- In het ontwerp van de parkeerplaats dient rekening gehouden te worden met de verbindingstrook voor de rugstreeppad (de rugstreeppad is een slechte zwemmer). Deze strook dient te liggen tussen het compensatiegebied van de rugstreeppad en het buitengebied (Seringenpark) ten westen van het plangebied. Het gaat om een strook van minimaal 50 cm die vrij te zien zijn van obstakels. Omdat in de oever riet kan ontwikkelen dient de strook buiten de oeverzone te liggen. Het beheren van deze strook, waarbij vegetatie kort gehouden dient te worden, vormt een voorwaarde.
- In het ontwerp dient rekening gehouden te worden met een afscheiding van de parkeerplaats (bijvoorbeeld in de vorm van een begroeide grondwal) zodat er geen sprake is van verstoring.
- De hoop steenafval dient buiten de overwinteringsperiode van de rugstreeppad en de ringslang (oktober t/m maart) weggehaald te worden.
- Om te voorkomen dat de rugstreeppad die mogelijk in het steenafval overwintert na zijn winterrust het plangebied in trekt, dient het steenafval ruim omrasterd te worden. Door het plaatsen van emmers in de grond kunnen dieren, die ontwaken en het overwinteringshabitat verlaten, weggevangen worden en in het aanliggende compensatiegebied uitgezet worden.

Ringslang

- De hoop steenafval dient buiten de overwinteringsperiode van de rugstreeppad en de ringslang (oktober t/m maart) weggehaald te worden.
- Om te voorkomen dat de ringslang zich op gaat houden in de oevervegetatie in het plangebied dient buiten het vogelbroedseizoen de oevervegetatie verwijderd te worden.

Kleine modderkruiper

- Het dempen van de sloten vindt plaats buiten de voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper (april t/m begin augustus).
- Voorafgaand aan het dempen dient een dam aangebracht te worden en de aanwezige vissen weggevangen te worden.

- Er dient tijdig vervangend water, met natuurvriendelijke oevers, gerealiseerd te zijn.

Vogels

- De werkzaamheden vinden buiten het vogelbroedseizoen plaats. Deze loopt van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
- Werkzaamheden kunnen alleen in het vogelbroedseizoen plaatsvinden, indien het gebied (zowel het weiland als de oever van de watergangen) buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt is voor vogels om te broeden. Dit kan gedaan worden door het kort maaien van de vegetatie op het weiland, het plaatsen van vlaggetjes in het weiland en het verwijderen van de oevervegetatie.

Algemeen

- Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht (zie Bijlage 1): werk zo veel mogelijk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- Indien tijdens de werkzaamheden beschermde soorten aangetroffen worden, dient een ecoloog ingeschakeld te worden.

5 BRONNEN

- Adviesbureau Mertens (2005). Het voorkomen van matig en strikt beschermde soorten in de nieuwe N201-zone te Aalsmeer. In opdracht van de provincie Noord-Holland. november 2005.
- Arcadis (2015). Winterverblijfplaatsen rugstreeppad. In opdracht van de provincie Noord-Holland. d.d. 9 oktober 2014
- Arcadis (2015). Verslag afvissen Greenpark Aalsmeer. In opdracht van provincie Noord-Holland. d.d. 1 december 2015.
- RAVON. Website: www.ravon.nl.
- Libellennet. Website: www.libellennet.nl.
- Soortenstandaard. Website: www.mijnrvo.nl.

BIJLAGE 1 FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 en 2013 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 2 van de Ff-wet staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

De Algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA - EN FAUNAWET (ARTIKELEN 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet zonder juiste ontheffing of het nemen van mitigerende maatregelen kan leiden tot handhaving van de AID of DLG. Zij kunnen proces-verbaal opmaken en het werk stilleggen. Overtredingen van de Flora- en faunawet worden beschouwd als 'economisch delict' en kunnen als zodanig ook beboet worden.

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van EZ goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van EZ ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

Tabel 1 – Algemene soorten

Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10.

Tabel 2 – overige soorten

Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10.

Tabel 3 – Soorten van bijlage 1 van de AMvB

Voor volgens art 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
 - dwingende reden van groot openbaar belang;
 - ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin van de beschermde soort);
 - andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade of overlast en bestendig gebruik.

Tabel 3 – soorten op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn

Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
- dwingende reden van groot openbaar belang¹;
- andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing is;
- er tevens sprake is van één van de volgende belangen:
- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Door het ministerie kan een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Een dergelijke goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Inzake het behoud van verblijfplaatsen wordt de beschikking alleen afgegeven indien de functionaliteit van verblijfplaatsen niet in het geding is én als deze niet worden verstoord (art. 11).

Voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen kan slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan wordt aan het bovenstaande criteria. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfsplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

¹ Nb: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

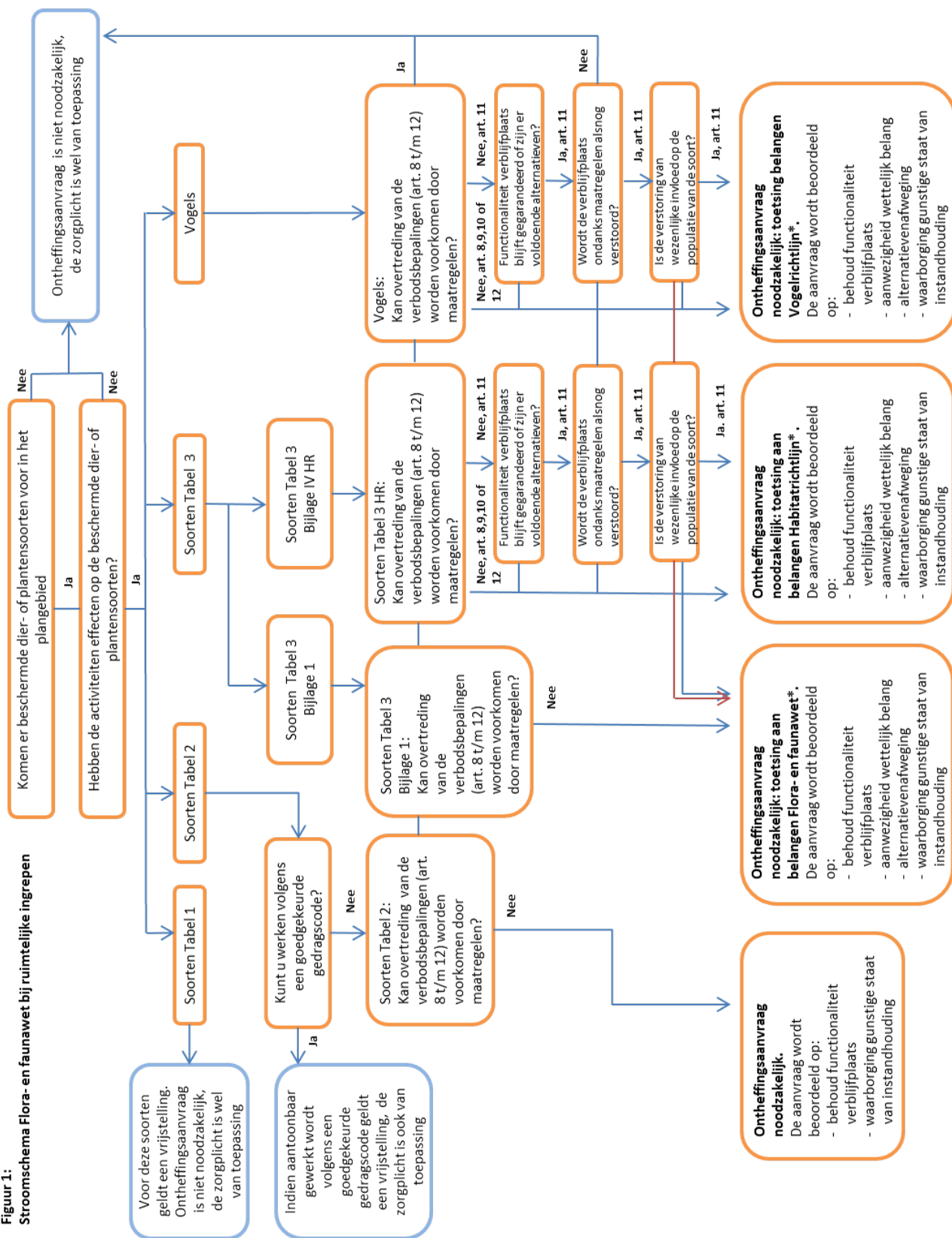
Tabel 3: Categorieën broedvogels

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermd vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck². Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Op de volgende pagina is een stroomschema opgenomen met de stappen die moeten worden doorlopen indien beschermde inheemse soorten aanwezig zijn.

² Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

Figuur 1:
Stroomschema Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen

* Belangen staan beschreven in deze bijlage

BIJLAGE 2 FOTO-IMPRESSIE

Foto 1: Plangebied vanuit het zuiden

Foto 2: Plangebied vanuit het zuiden.
Het plangebied bestaat grotendeels uit weiland.

Foto 3: Watergang noordelijk deel van het plangebied.
Watergangen vormen mogelijk het foerageergebied van watergebonden vleermuizen, zoals watervleermuis en meervleermuis. De oever is een geschikte broedplaats voor watervogels.

Foto 4: Plangebied vanuit het zuidoosten.

Watergang ten oosten van het plangebied.

Foto 5: Westelijk deel van het plangebied. Drassige weiland waar rietgras ontwikkelt.

Foto 6: Steenafval zuidelijk deel van het plangebied

Steenafval vormt een mogelijke broedlocatie van ringslang en rugstreeppad.

Foto 7: Compensatiegebied rugstreeppad vanuit het zuiden.

Foto 8: Paddenpoel 1 (compensatiegebied rugstreeppad).

De zuidelijke gelegen paddenpoel vormt het voortplantingswater van de rugstreeppad. Nabij de poel is struweel aangeplant wat dient als beschutting wanneer de rugstreeppad het land betreed.

Foto 9: Zandhoop met puin nabij poel 1 (compensatiegebied rugstreeppad).

De zandhoop met puin die nabij poel 1 is ontwikkelt dient als landhabitat voor de rugstreeppad. De rugstreeppad prefereert een zandbodem die snel opwarmt. Dit dient een rulle bodem te zijn omdat de rugstreeppad gevoelig is voor uitdroging en zich daarom ingraaft. De betreffende zandhoop is met gras begroeit en door betreding van schapen heeft de bodem een dicht karakter. Daarmee vormt deze zandhoop met puin geen geschikt landhabitat van de rugstreeppad.

Foto 10: Paddenpoel 2 (compensatiegebied rugstreeppad).

De noordelijk gelegen paddenpoel kent i.v.m. de zuidelijk gelegen paddenpoel een open karakter. Door een gebrek aan beschutting vormt de direct omgeving van de poel niet het ideale landhabitat van de rugstreeppad.

Foto 11: Zandhoop nabij paddenpoel 2 (compensatiegebied rugstreeppad).

De zandhoop met puin die nabij poel 2 is ontwikkelt dient als landhabitat voor de rugstreeppad. De rugstreeppad prefereert een zandbodem die snel opwarmt. Dit dient een rulle bodem te zijn omdat de rugstreeppad gevoelig is voor uitdroging en zich daarom ingraaft. De betreffende zandhoop is met gras begroeit en door betreding van schapen heeft de bodem een dicht karakter. Daarmee vormt deze zandhoop geen geschikt landhabitat van de rugstreeppad.

